

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС
Навчальної дисципліни
Міжкультурна комунікація
На 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс
Освітня програма/спеціалізація	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБНПП, який веде дану дисципліну,
Науковий ступінь і вчене звання,
посада

Стеценко Володимир Валерійович
К.Е.Н.,
доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-693-54-36
Електронна адреса	vladimirfun@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.im.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Дисципліна «Міжкультурна комунікація» має професійно-орієнтований характер і є складником підготовки майбутніх фахівців-філологів. Вона має забезпечити формування у студентів лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної компетенції з орієнтацією на майбутню професійну діяльність для спілкування в сучасному плюрилінгвальному та плюрикультурному середовищі.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції, практичні заняття в аудиторії, самостійна робота по за розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання індивідуальних і домашніх завдань; усна відповідь; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань із практичного курсу ділової іноземної мови
Мова викладання	Українська, англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програми і результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень.	ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 3. Застосовувати сучасні методи і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі. ПР 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. ПР 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. ПР 10. Збирати й систематизувати мовні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації). ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПР 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПР 19. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та довідкові ресурси з метою оптимізації якості виконання перекладацької діяльності.	ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. СК 10. Здатність користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням, інформаційними та довідковими ресурсами з метою оптимізації якості виконання перекладацької діяльності. СК 11. Володіння тематичними й експертними знаннями з інших галузей.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ 1		
1. Міжкультурна комунікація як наука й навчальна дисципліна	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Контрольні питання: Види міжкультурної комунікації. Вербальна комунікація.
2. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Форми вербальної комунікації. Стилі вербальної комунікації.
3. Шляхи засвоєння іншої культури	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточною робота	Контрольні питання: Контексти вербальної комунікації. Невербальна комунікація та її сутність.
4. Картини світу і концепто сфера нації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; Виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Контрольні питання: Кінесика як вид невербальної комунікації. Проксеміка як вид невербальної комунікації.

5. Практичний аспект міжкультурної комунікації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Хронеміка як вид невербальної комунікації. Окулістика, такесика та сенсорика як види невербальної комунікації.
6. Вербальна комунікація в процесі міжкультурної взаємодії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота	Контрольні питання: Сутність і засоби паравербальної комунікації. Проблема розуміння в міжкультурній комунікації.
7. Сутність вербальної комунікації.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота	Контрольні питання: Процес сприйняття та його основні детермінанти. Міжособистісна аттракція та її основні елементи.
8. Значення і смисл слова крізь призму міжкультурної комунікації.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота	Контрольні питання: Атрибуція та її роль у міжкультурній комунікації. Природа міжкультурних конфліктів. Причини їх виникнення та способи подолання.
МОДУЛЬ 2		
1. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Результати міжкультурної комунікації. Ефективна комунікація та її елементи.
2. Міжкультурна взаємодія у процесі ділової комунікації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Поняття і сутність толерантності. Толерантність в міжкультурній комунікації.
3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Поняття “культурної компетенції” та її основні компоненти. Рівні міжкультурної компетентності та способи її підвищення.
4. Результати міжкультурної комунікації. Мови і культури світу в єдності відмінностей	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання Самостійної роботи	Контрольні питання: Особливості теорій міжкультурної комунікації Теорія високо- і низькоконтекстуальних культур

Інформаційні джерела

Основні

- Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. [Текст] / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 464 с.
- Вязова Р. В. Філософські проблеми міжкультурної комунікації: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Р. В. Вязова. – Запоріжжя. : ЗНУ, 2012. – 97 с.
- Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка. – Х. : НФаУ, 2011. – 132 с.
- Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. [Текст] / Ю. В. Косенко. – Суми. : Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
- Кручек В. А. Психолого–педагогічні основи міжособистісного спілкування: навч. посібник [Текст] / В. А. Кручек. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 273 с.
- Левицький А. Е., Борисенко Н. Д., Савчук І. І. Теорія міжкультурної комунікації: працюємо самостійно. Навч. посібник [для студентів ВНЗ] / А. Е. Левицький. – К. : Логос, 2011. – 127 с.
- Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. [Текст] / В. М. Манакін. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 288 с. (Серія «Альма–матер»).
- Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті: Курс лекцій / Г. В. Осовська. – К. : «Кондор», 2010. – 218 с.
- Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації [підручник для студ. напряму «Філологія» ВНЗ аспірантів, викл.] /

Додаткові

1. Азарова Ю. Мультикультуралізм і сучасні моделі міжкультурної комунікації / Ю. Азарова // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Культурологія. – 2016. – Вип. 17. – С. 13–19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoakl_2016_17_5.
2. Алдошина М.В., Брусільцева Г.М. Крос-культурні комунікації в галузі туризму в умовах глобалізації / М.В. Алдошина, Г.М. Брусільцева // Бізнес-Інформ. – 2014. – № 3. – С. 197 – 202.
3. Афоніна І. Ю. Стратегії комунікативної поведінки в професійно значущих ситуаціях міжкультурного спілкування / І. Ю. Афоніна // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2013. – № 3. – С. 25–30. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipp_2013_3_6.
4. Бойко О. Т. Невербальні засоби спілкування у системі міжкультурної комунікації у системі міжкультурної комунікації / О. Т. Бойко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 23. – С. 14–15. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_23_7.
5. Гжешук В. Міжнародний менеджмент в національному стилі спілкування країн світу / В. Гжешук // Молодь і ринок. – 2014. – № 5. – С. 128–134. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_5_30.
6. Дяченко, Тетяна Олексіївна. Організаційна культура: теорія і практика [Текст]: монографія / Т. О. Дяченко. – К.: Логос, 2012. – 323 с.
7. Коваленко, Геннадій Олександрович. Корпоративна культура сучасного підприємства [Текст]: навч. посіб. / Г. О. Коваленко, А. В. Остафійчук; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 132 с.
8. Колбіна Т. В. Сутність міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії представників різних культур / Т. В. Колбіна // Вісник Харківської державної академії культури. – 2010. – Вип. 31. – С. 105–114. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2010_31_12.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Міжкультурна комунікація», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Назва модуля, теми	Вид навчальної роботи						Загальна кількість балів
	Відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	Обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	Виконання індивідуальних завдань їх обговорення	лексико-граматичні завдання	
1. Міжкультурна комунікація як наука й навчальна дисципліна	1	2	2	2	2	1	10
2. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації. Шляхи засвоєння іншої культури	1	2	2	2	2	1	10
3. Картини світу і концептосфера нації. Практичний аспект міжкультурної комунікації	1	2	2	2	2	1	10
4. Вербальна комунікація в процесі міжкультурної взаємодії	1	2	2	2	2	1	10
5. Сутність вербальної комунікації	1	2	2	2	2	1	10
6. Значення і смисл слова крізь призму міжкультурної комунікації.	1	2	2	2	2	1	10
1. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації	1	2	2	2	2	1	10
2. Міжкультурна взаємодія у процесі ділової комунікації	1	2	2	2	2	1	10
3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання	1	2	2	2	2	1	10
4. Результати міжкультурної комунікації. Мови і культури світу в єдності відмінностей	1	2	2	2	2	1	10
Разом							100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види Навчальної діяльності	Оцінка за Шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни